

Protokół nr 6/2023

z posiedzenia Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego

W dniu 13 lutego 2023 roku odbyło się posiedzenie Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w budynku Urzędu Miasta Krakowa, Klaster Innowacji Społeczno-Gospodarczych 20.22, znajdującym się przy ulicy Zabłocie 22. Spotkanie trwało od godziny 16:00 do 19:00 i zgromadziło członków Rady oraz zaproszonych gości.

Zaproszeni goście:

1. Małgorzata Mrugała Dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska.
2. Agnieszka Mydłowska Wydział Kształtowania Środowiska.
3. Mariusz Waszkiewicz Towarzystwa na Rzecz Ochrony Przyrody, reprezentujący KDO ds. Środowiska
4. dr. Przemysław Szwabko Zarząd Zieleni Miejskiej

Ad. 1 Posiedzenie prowadziła Katarzyna Pytko-Kiełkowska współprzewodnicząca Rady, która przywitała obecnych na posiedzeniu członków Rady oraz zaproszonych gości.

Następnie po stwierdzeniu kworum przedstawiła porządek obrad:

1. Przedstawienie porządku i prowadzenie posiedzenia – Katarzyna Pytko-Kiełkowska współprzewodnicząca Rady.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Opinia do projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Słona Woda” - referuje Dyrektor Małgorzata Mrugała, Wydział Kształtowania Środowiska UMK.
4. Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Rady z dnia 16 stycznia 2023 r.
5. Przyjęcie sprawozdania z działalności Rady za 2022 r.
6. Analiza dodatkowych informacji uzyskanych od wydziałów UMK i jednostki miejskiej w zakresie harmonogramu katalogu dokumentów podlegających konsultacji z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego w roku 2023 r.
7. Kwestie organizacyjne współpracy w ramach Rady.
8. Promocja i komunikacja Rady.
9. Wieloletni Program Współpracy a grupy robocze / wspierające dla KRDP.
10. Sprawy bieżące, wnioski.
11. Zamknięcie obrad.

Ad. 2 Przyjęcie porządku obrad.

Członkowie Rady w wyniku głosowania jednogłośnie przyjęli przedstawiony porządek obrad (10 osób obecnych; - 10 osób - za)

Ad.3 Opinia do projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Słona Woda”.

Małgorzata Mrugała - Dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska przedstawiła projekt zgłoszony przez Komisję Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska Rady Miasta Krakowa, który dotyczy ustanowienia użytku ekologicznego "Słona Wada". Celem ustanowienia użytku ekologicznego jest ochrona ekosystemu wodnego, źródeł oraz zbiorowisk

szuwarowych, muraw napiaskowych i drzewostanów stanowiących siedlisko i miejsce rozrodu chronionych gatunków zwierząt.

Projektowany użytek ekologiczny obejmuje działki o powierzchni 13.68 ha, z których większość należy do osób fizycznych i prawnych, a tylko niewielki odsetek znajduje się we władaniu Gminy Miejskiej Kraków. Projektowany użytek ekologiczny zlokalizowany jest w obrębie ulicy Obronnej i Słona Woda w Krakowie, a działki na które się składa znajdują się w obrębie jednostek ewidencyjnych Podgórze.

Dyrektor wyjaśniła ustawową definicję użytku ekologicznego jako jednej z form ochrony przyrody zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, a także krótko scharakteryzowała występowanie użytków ekologicznych na terenie Krakowa.

Pani Dyrektor wskazała, że Autorzy uchwały jako cel uchwały określili zachowanie ekosystemu wodnego, źródeł oraz zbiorowisk szuwarowych, muraw napiaskowych i drzewostanów stanowiących siedlisko i miejsce rozrodu chronionych gatunków zwierząt.

Małgorzata Mrugała - wyjaśniła, że wprowadzając formę ochrony przyrody zgodnie z ustawą o ochronie przyrody na terenie projektowanego użytku ekologicznego, sposoby ochrony czynnej tego obszaru, w celu ochrony jego wartości przyrodniczych. Jednocześnie zaproponowano wprowadzenie na tym obszarze zakazów, mających na celu dalszą ochronę tych cennych zasobów.

W przypadku ustanawiania formy ochrony przyrody na terenach prywatnych lub osób prawnych, zwykle wiąże się to z mniejszą kontrolą nad tymi obszarami i trudnościami w zapewnieniu skutecznej ochrony. Jest to szczególnie ważne w kontekście działań pielęgnacyjnych, które są niezbędne dla utrzymania wysokiej jakości użytku ekologicznego.

Pani Dyrektor podkreśliła również, że na terenie projektowanego użytku ekologicznego został ustanowiony Miejscowy-Plan Zagospodarowania Przestrzennego, na którym wskazano tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Jednakże, wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej na terenie planowanego użytku ekologicznego rodzi niedogodności związane z koniecznością wypłacania odszkodowań finansowych na rzecz deweloperów i osób fizycznych.

Warto zatem dokładnie rozważyć, jakie formy zagospodarowania tych terenów będą najlepsze dla wszystkich mieszkańców miasta, uwzględniając potrzeby ludzi, ale także chroniąc przyrodę.

Małgorzata Mrugała - poinformowała, że konsultacje społeczne w sprawie projektowanego użytku ekologicznego odbędą się w dniach od 13.02.2023 roku do 10.03.2023 roku i będą prowadzone w formach dyżuru konsultacyjnego, konsultacji telefonicznych oraz spotkań otwartych z mieszkańcami. Z wyników konsultacji zostanie sporządzony raport, który zostanie przekazany Prezydentowi Miasta Krakowa, a następnie Przewodniczącemu Rady Miasta Krakowa. Ostateczną decyzję w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego podejmie RMK w formie uchwały.

Pani Dyrektor zaznaczyła również, że na obecną chwilę Wydział Kształtowania Środowiska posiada cztery stanowiska dotyczące projektowanego użytku ekologicznego:

- Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska popiera ustanowienie użytku ekologicznego Słona Woda uchwałą nr 05/2023 Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska z dnia 8.02.2023.

- Rada Dzielnicy XI Podgórze Duchackie podjęła Uchwałę Nr XLIX/432/2022 z dnia 21 listopada 2022 w sprawie pozytywnej opinii dot. ustanowienia użytku ekologicznego „Słona Woda”.
- Rada Dzielnicy XII Bieżanów – Prokocim podjęła Uchwałę Nr XLIX/594/2022 z dnia 15 listopada 2022 w sprawie pozytywnej opinii dot. ustanowienia użytku ekologicznego „Słona Woda”.
- Dnia 03.11.2022 r. projekt uchwały został przekazany do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i w związku z brakiem przedstawienia stanowiska przez RDOŚ w terminie miesiąca od dnia otrzymania dokumentacji projekt uważa się za uzgodniony zgodnie z art. 44 ust. 3a, 3b ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.).

Prezentacja dotycząca projektowanego użytku ekologicznego „Słona Woda” stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Przemysław Szwałko - wyjaśnił, że jednym z zadań Zarządu Zieleni Miejskiej jest rozwój terenów zielonych. W związku z tym powstał projekt „Zielonego Pierścienia Podgórza”, który zakłada skatalogowanie terenów zielonych pod kątem wartości przyrodniczych. Projekt ma na celu ustalenie, które tereny są cenne i powinny być udostępnione mieszkańcom, a które powinny być objęte szczególną ochroną.

W 2005 roku specjaliści z Uniwersytetu Jagiellońskiego opublikowali raport dotyczący ochrony bioróżnorodności i różnorodności terenów zielonych w Krakowie. W raporcie zaproponowano objęcie formą ochrony przyrody części terenów, które są przedmiotem dzisiejszej dyskusji. Społeczna potrzeba ochrony enklaw przyrodniczych w mieście, które umożliwiają obcowanie z przyrodą, edukację, wypoczynek i rekreację, przyczyniła się do wskazania użytku ekologicznego w obrębie ulicy Obronnej i Słone Wody w Krakowie.

Celem tego użytku ekologicznego jest zachowanie ekosystemu wodnego, źródlisk, zbiorowisk szuwarowych, muraw napiaskowych i drzewostanów, które stanowią siedlisko i miejsce rozrodu chronionych gatunków zwierząt.

Przemysław Szwałko - zauważył, że istnieją różne formy ochrony przyrody, w tym między innymi użytek ekologiczny. Jednakże, ważną formą ochrony jest również ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów, na mocy Ustawy o ochronie przyrody oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska dotyczącego ochrony gatunkowej zwierząt. Doktor Szwałko wyjaśnił, że nawet gdyby na omawianym terenie nie powstał użytek ekologiczny, nadal obowiązywałaby tam ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Omówił także szczegółowo wybrane gatunki ptaków, zwierząt, płazów, owadów, roślin oraz grzybów, które posiadają swoje siedliska na obszarze projektowanego użytku ekologicznego „Słona Woda”.

Współprzewodniczący Rady zaprosił do dyskusji.

Mariusz Waszkiewicz - podkreślił, że już w 2005 roku Instytut Nauk Środowiska Uniwersytetu Jagiellońskiego zaproponował objęcie ochroną przyrodniczą ponad 60 hektarów terenów. Obecnie mówimy już tylko o 14 hektarach, ponieważ prawnie niemożliwe jest utworzenie użytku ekologicznego na pozostałej powierzchni, która uległa degradacji. Instytut proponował również objęcie terenu ochroną, w tym lasu, który został wycięty w związku z budową szpitala.

W pasie środkowym wycięto wiele drzew, w tym duże dęby. Teraz celem ochrony jest zachowanie ekosystemu wodnego, źródlisk, zbiorowisk szuwarowych, muraw napiaskowych i drzewostanów stanowiących siedlisko i miejsce rozrodu chronionych gatunków zwierząt. Użytek ekologiczny obejmuje otoczenie cennych przyrodniczo stawów, m.in. ze względu na miejsce lęgowe płazów.

Mariusz Waszkiewicz - zaznaczył, że obecna sytuacja prowadzi do wysychania stawów z powodu różnych czynników, w tym m.in. budowy szpitala, która zakłóciła stosunki wodne, zmian klimatycznych i braku możliwości przeprowadzania prac melioracyjnych na prywatnych gruntach. Jednym z rozwiązań mogłoby być utworzenie użytku ekologicznego, co pozwoliłoby miastu na wykupienie terenu i zachowanie cennego ekosystemu wodnego, źródlisk oraz zbiorowisk szuwarowych.

Aleksandra Zapolska - poprosiła o doprecyzowanie i wyjaśnienie kwestii dotyczącej uchwalenia przez Radę Miasta Krakowa Miejskiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, który dopuszcza zabudowę mieszkaniową na terenie już wcześniej planowanego użytku ekologicznego.

Mariusz Waszkiewicz - wskazał, że na Radzie Miasta Krakowa padła propozycja przesunięcia uchwalenia Miejskiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego do momentu ustanowienia użytku ekologicznego. Wynika to z faktu, że wcześniejsze uchwalenie Miejskiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, a następnie ustanowienie użytku ekologicznego, może skutkować możliwością prywatnych i prawnym właścicieli gruntów składania wniosków o odszkodowania. Przesunięcie uchwalenia MPZP do momentu ustanowienia użytku ekologicznego byłoby korzystne dla ochrony terenu, ponieważ zabudowa mieszkaniowa na terenie użytku ekologicznego byłaby wtedy niemożliwa.

Małgorzata Mrugała - wyjaśniła, że sytuacja, w której Rada Gminy uchwała Miejscowy-Plan Zagospodarowania Przestrzennego z zezwoleniem na zabudowę wielorodzinną na terenie, który ma być objęty użytkiem ekologicznym, jest sytuacją precedensową w skali kraju. Pani Dyrektor wyjaśniła również, że Studium miało kluczowy wpływ, ponieważ część terenów, które planowano objąć formą ochrony przyrody, została wskazana przez Studium jako tereny budowlane. Pani Dyrektor dodała, że Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego musi być zgodny z warunkami określonymi w Studium Zagospodarowania Przestrzennego Ochrony Środowiska.

Jacek Bednarz - poruszył kwestię uchwalenia przez Radę Miasta Krakowa w styczniu bieżącego roku uchwały w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w kontekście obecnie procedowanej uchwały o ustanowieniu użytku ekologicznego „Słona Woda” z wniosku grupy radnych. Jednakże Miejskiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego nie został uchwalony jednogłośnie, a sprawa jest bardzo skomplikowana i jest przedmiotem dyskusji już od 2014 roku. Studium Zagospodarowania Przestrzennego Ochrony Środowiska dopuszczało możliwość zabudowy wielorodzinnej na tym terenie, co dodatkowo komplikuje sytuację.

Jacek Bednarz - zaznaczył również, że ustanowienie użytku ekologicznego na tym terenie jako formy ochrony przyrody uniemożliwi deweloperowi inwestycję wielorodzinną. Warto zauważyć, że brak uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego daje możliwość inwestorowi rozpoczęcia prac budowlanych na podstawie warunków zabudowy (WZ).

Anna Mirzyńska – wyciągnęła wnioski, że po zapoznaniu się z projektem uchwały oraz toczącą się w tym zakresie dyskusją, członkowie Rady mają dwie możliwości: głosować za wprowadzeniem użytku ekologicznego, co może skutkować wnioskami o wykup lub odszkodowania ze strony właścicieli gruntów, lub głosować przeciwko utworzeniu użytku ekologicznego, co spowoduje degradację ekosystemu wodnego, źródeł, zbiorowisk szuwarowych, muraw napiaskowych i drzewostanów, które są siedliskiem i miejscem rozrodu chronionych gatunków zwierząt.

Małgorzata Mrugała – doprecyzowała, że Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego, która bierze udział w konsultacjach, ma możliwość proponowania zmian granic projektowanego użytku ekologicznego "Słona Woda". Pani Dyrektor podkreśliła również, że jeśli doszłoby do wypłaty odszkodowań właścicielom gruntów objętych użytkowaniem ekologicznym, to Gmina Miejska Kraków wciąż nie stałaby właścicielem tych działek. Obszary te będą pod ochroną ekologiczną, ale bez zgody właściciela nie będzie możliwości przeprowadzenia zabiegów ochrony czynnej.

Karolina Rehorowska – ważne pytania dotyczące długości czasu obserwacji gatunków zwierząt, roślin i ptaków oraz własności gruntów, które są przedmiotem dyskusji. Czy te gatunki zostały obserwowane przez długi czas dodatkowo, zadała zapytała, czy działki, o których mowa, są nowo nabyte, czy też są dziedziczone przez właścicieli z poprzednich pokoleń. To ważne pytania, ponieważ odpowiedzi na nie mogą mieć wpływ na proces decyzyjny dotyczący przyszłości tego obszaru i wpływu na środowisko naturalne.

Izabela Plur – stwierdziła, że Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego powinna wydać opinię w sprawie projektowanego użytku ekologicznego, ale Rada nie ma kompetencji do rozstrzygnięcia kwestii dotyczących własności działek. Istnieje pytanie dotyczące konsekwencji ustanowienia użytku ekologicznego, takie jak to, czy Gmina Miejska Kraków ma zapewnione wystarczające środki finansowe na ewentualne roszczenia, które mogą wynikać z ustanowienia użytku ekologicznego. Ponadto, należy rozważyć, czy przeznaczenie tych wielomilionowych środków finansowych na cel wskazany wyżej nie ograniczy środków finansowych, które są przekazywane na zadania zlecone organizacjom pozarządowym w sferach ich działań np. edukacji, pomocy społecznej itd.

Łucja Kucmin -Węglarczyk – zauważyła, że od ponad 30 lat w obszarze ochrony środowiska istnieje nierównomierna polityka miasta w zakresie wykupywania terenów zielonych. Dopiero od kilku lat miasto zaczyna wkładać większy nacisk na działania związane z wykupywaniem terenów, aby je powiększać i chronić.

Małgorzata Mrugała – wyjaśniła, że Gmina Miejska Kraków stara się zwiększyć ilość terenów zielonych poprzez wykupywanie terenów pod parki urządzone. Warto również zauważyć, że siedemnaście użytków ekologicznych, które zostały ustanowione na terenie miasta Krakowa, powstały w wyniku szczegółowej analizy terenów o wysokiej wartości przyrodniczej, Piętnaście nie pociągały za sobą kosztów związanych z wykupem gruntów. Natomiast ustanowione użytki ekologiczne Zakrzówek i Kliny pociągnęły wielomilionowe roszczenia.

Pani Dyrektor podkreśliła również, że projektowana uchwała dotycząca ustanowienia użytku ekologicznego "Słona Woda" nie uwzględnia nawet przybliżonych kosztów, jakie mogą wynikać z jej ustanowienia jako formy ochrony przyrody.

Członkowie Rady w wyniku głosowania pozytywnie zaopiniowali przedstawiony projekt (10 osób obecnych; -2 głosy – za, - 7 głosów wstrzymujących się, - 1 głos przeciw)

Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego podjęła Uchwałę nr 2/2023/V KRDP/11 w sprawie projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w zakresie ustanowienia użytku ekologicznego „Słona Woda”.

Ad. 4 Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Rady z dnia 16 stycznia 2023 r.

Członkowie Rady przystąpili do głosowania, w wyniku którego pozytywnie został zaopiniowany protokół z posiedzenia Rady z 16 stycznia 2023 roku.

(9 osób obecnych; -9 głosów – za)

Ad. 5 Przyjęcie sprawozdania z działalności Rady za 2022 r.

Członkowie Rady przystąpili do głosowania, w wyniku którego pozytywnie zostało zaopiniowane sprawozdanie z działalności Rady z rok 2022.

(10 osób obecnych; -10 głosów – za)

Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego podjęła Uchwałę nr 3/2023/V KRDP/12 w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Rady za 2022 rok.

Ad. 6. Analiza dodatkowych informacji uzyskanych od wydziałów UMK i jednostki miejskiej w zakresie harmonogramu katalogu dokumentów podlegających konsultacji z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego w roku 2023 r.

Członkowie Rady szczegółowo przeanalizowali dodatkowe informacje uzyskane od komórek organizacyjnych UMK oraz od miejskiej jednostki organizacyjnej w wyniku której stwierdzono, że niektóre dokumenty nie powstają w procesie partycypacyjnym, ale bezpośrednio lub pośrednio mogą wpływać na sposoby realizacji zadań publicznych wykonywanych przez organizacje pozarządowe.

W związku z tym, ustalono, że konieczne jest opracowanie wspólnych wytycznych (10 punktów) dla przedstawicieli komórek organizacyjnych UMK, które będą kluczowe z punktu widzenia organizacji pozarządowych. Dzięki temu będzie możliwe zapewnienie większej przejrzystości referowanych przez przedstawicieli komórek organizacyjnych projektów aktów prawnych, które wpływają do Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego celem wydania opinii.

Ad. 7 Kwestie organizacyjne współpracy w ramach Rady.

Członkowie Rady obecni na posiedzeniu w dniu 13 lutego br., że od marca 2023 roku posiedzenia Rady będą odbywać się w godzinach od 15:00 do 17:00, z zastrzeżeniem możliwości

przedłużenia obrad do godziny 18:00 w przypadku, gdy na posiedzeniach Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego pojawi się duża liczba zagadnień do omówienia, rozpatrzenia lub skonsultowania.

Ad. 8 Promocja i komunikacja Rady.

Członkowie Rady ustalili, że w zakresie promocji Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego będzie prowadzony Fanpage na Facebooku. Chęć działania w tym zakresie zgłosiła Karolina Rehorowska oraz Łukasz Zając.

Ad. 9 Wieloletni Program Współpracy a grupy robocze / wspierające dla KRDP.

Powyższy punkt obrad z uwagi na nieobecność na posiedzeniu Rady Ewy Chromniak został przesunięty na kolejne posiedzenie .

Ad. 10 Sprawy bieżące, wnioski.

Ad. 11 Zamknięcie obrad.

Na tym posiedzenie zakończono.

Katarzyna Pytko-Kiełkowska
Współprzewodnicząca KRDP

Protokół sporządziła:

Bożena Kiszka

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Kraków, dnia 24 luty 2023 r.

Załączniki:

1. lista obecności,
2. załącznik nr 1 do protokołu prezentacja projektowanego użytku ekologicznego „Słona Woda”
3. Uchwała nr 2/2023/V KRDP/11
4. Uchwała nr 3/2023/V KRDP/12